

Z obsahu:

**Sláva Trojice
v Proměnění**

Katecheze Jana Pavla II.

26. dubna 2000

– strana 2 –

**Jan Pavel II.
osmdesátníkem**

Nejdůležitější chvíle
z jeho života

– strana 4 –

**Z doby, kdy papež
»farářoval«**

– strana 7 –

Ke 3. jubilejnímu dni –

Dni povolání

Mnoho mladých
očekává od kněží,
že budou jejich
duchovními otci

– strana 8 –

**Pater Maria Evžen
od Dítěte Ježíše**

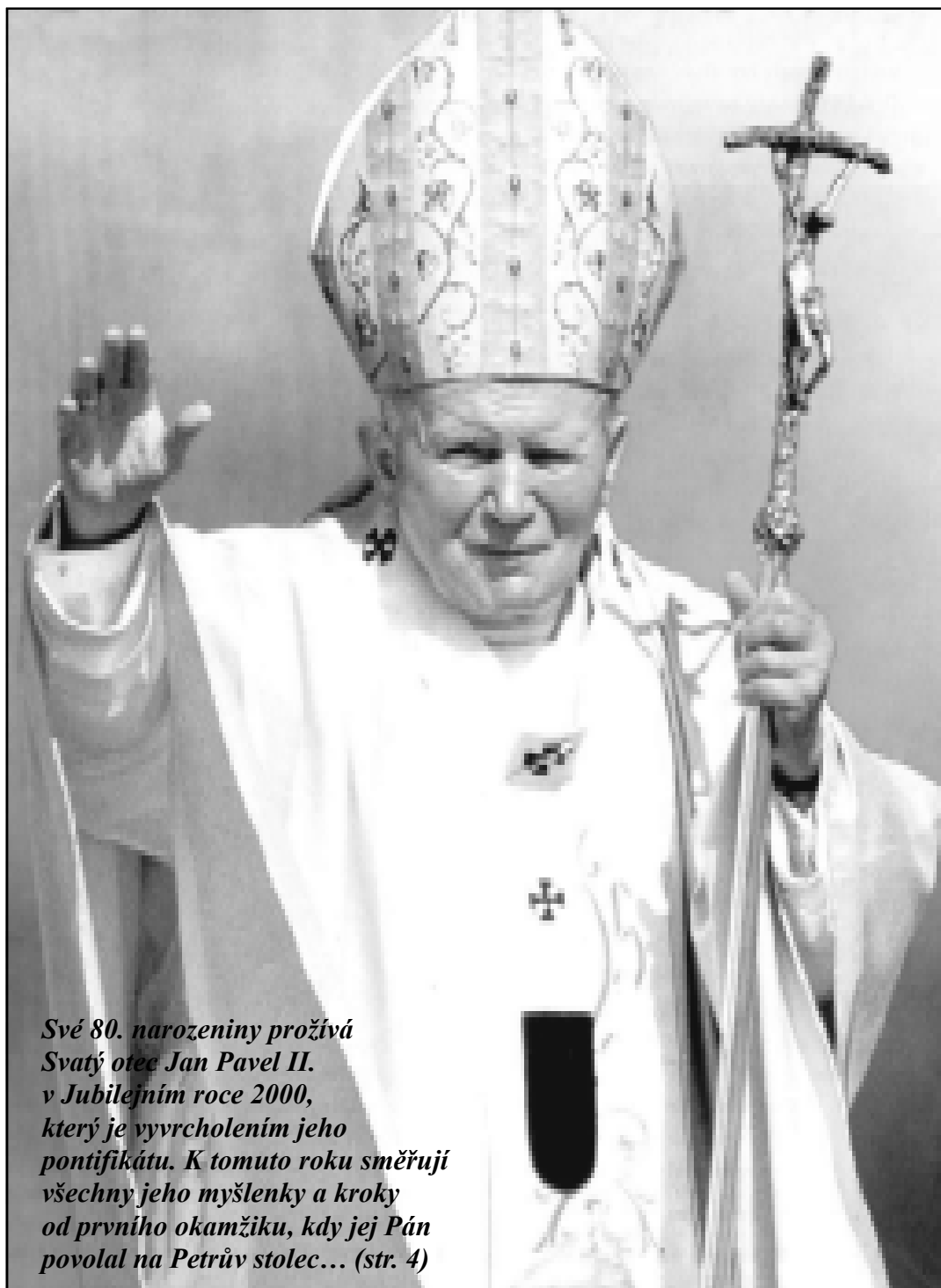
Kněz, karmelitán
a zakladatel sekulárního
institutu (1894–1967)

– strana 10 –

**Pomocný
biskup olomoucký
ThDr. Stanislav Zela**

Mons. E. Peřík
vzpomíná na události
kolem roku 1950

– strana 13 –

*Své 80. narozeniny prožívá
Svatý otec Jan Pavel II.
v Jubilejním roce 2000,
který je vyvrcholením jeho
pontifikátu. K tomuto roku směřují
všechny jeho myšlenky a kroky
od prvního okamžiku, kdy jej Pán
povolal na Petrův stolec... (str. 4)*

Sláva Trojice v Proměnění

V této velikonoční oktávě, kterou chápeme jako jediný veliký den, opakuje liturgie neúnavně zvěst o zmrtvýchvstání: »Ježíš skutečně vstal z mrtvých!« Tato zvěst otevírá dokořán nový horizont pro celé lidstvo. Ve vzkříšení se stává skutečností to, co bylo tajemně zahaleno v Proměnění na hoře Tábor. Tehdy Pán zjevil Petrovi, Jakobovi a Janovi zázrak slávy a světla zpečetěný hlasem Otce: »*Toto je můj milovaný Syn!*« (Mk 9,7).

Předehra Velikonoc

O Velikonocích se tato slova projevují ve své pravdivé plnosti. Milovaný Otcův Syn, Kristus, který byl pro nás ukřižován, zemřel a vstal z mrtvých. V jeho světle my věřící vidíme světlo, a jak zpívá liturgie východní církve, »povzneseni Duchem opěvujeme po všechny věky Trojici jediné podstaty« (velké nešpory o Proměnění Páně). Se srdcem naplněným velikonoční radostí vystupujeme dnes v duchu na svatou horu, která se vypíná nad galilejskou planinou, abychom rozjímali o události, která se stala zde nahoře jako předehra velikonoční události.

Trinitární rozměr Proměnění

Kristus je centrem Proměnění. K němu směřují **dvě svědectví** Staré úmluvy: Moj-

žíš, prostředník Zákona, a Eliáš, prorok živého Boha. Kristovo božství, které vyhláší Otcův hlas, je zjeveno také **symboly**, které Marek líčí svými drobnými tahy. Je zde totiž **světlo a zář**, které představují věčnost a transcendenci: *jeho oděv zářivě zbledel – žádný bělič na zemi by ho nedovedl tak vybělit* (Mk 9,3). Pak je zde **oblak**, znamení Boží přítomnosti za pochodu při exodu Izraele a u archy úmluvy (srov. Ex 13,21 až 22; 14,19.24, srov. 40,34.38).

Východní liturgie v matutinu svátku Proměnění také zpívá: »Neměnný jase světla Otce i Slova, v tvém zářícím světle na Táboře jsme viděli světlo, kterým je Otec, a světlo, kterým je Duch, světlo, které osvěcuje všechno stvoření.«

Tento liturgický text zdůrazňuje trinitární rozměr Kristova proměnění na hoře. Zcela explicitní je přítomnost Otce s jeho zjevujícím hlasem. Křesťanská tradice zde spatřuje také implicitně **přítomnost Ducha svatého** v souladu s obdobnou událostí při křtu v Jordánu, kde Duch sestupoval na Krista v podobě holubice (srov. Mk 1,10). Rovněž příkaz, který dává Otec: »*Toho poslouvejte*« (Mk 9,7), předpokládá, že Ježíš je naplněn Duchem svatým, takže jeho slova jsou *duch a život* (Jan 6,63; srov. 3,34–35).

Je tedy možno vystoupit na horu a setrvat zde, rozjímat v ponoření do tajemství Božího světla. V Táboře jsou přítomny všechny hory, které vedou k Bohu ve shodě s obrazem, který je drahý mystikům. Jiný text východní církve nás zve k tomuto výstupu vzhůru ke světlu: »Pojďte, národy, následujte mě! Vystupme na svatou a nebeskou horu, setrvejme zde v duchu v městě živého Boha a rozjímajme o božství Otce a Ducha, které vyzařuje z jednorozeného Syna« (troparium a závěr kánonu Jana Damascénského).

Výzva k poslušnosti

V Proměnění rozjímáme nejen o tajemství Boha, který přechází ze světla do světla (srov. Ž 36,10), ale jsme pozváni, abychom také naslouchali božskému slovu, které se k nám obrací. **Skrze slova Zákona v Mojžíšovi a proroctví v Eliášovi zaznívá slovo Otce, které se vrací ve slově Syna, jak jsem právě připomněl.** Tím, že nám představuje *milovaného Syna*, připojuje Otec výzvu, **abychom ho poslouchali** (srov. Mk 9,7).

Když 2. Petrův list komentuje scénu Proměnění, klade velký důraz na božský hlas. Ježíš Kristus *přijal od Boha Otce čest a slávu, když o něm vznešená Boží velebnost promluvila tato slova: »Toto je můj milovaný Syn, v něm já mám zalíbení.« Ten hlas přicházel z nebe a my jsme ho slyšeli, když jsme s ním byli na posvátné hoře. Ale máme něco spolehlivějšího, totiž výroky proroků, a děláte dobře, když na ně dbáte jako na světlo, které svítí na temném místě, dokud se nerozbřesne den a jitřenka vám nevzejde v srdci* (2 Petr 1,17–19).

Cesty k slávě

Vidění a naslouchání, **rozjímání a poslušnost** jsou tedy cesty, které nás zavádějí na svatou horu, kde se Trojice zjevuje v Synově slávě. »Proměnění nám dává předchůť Kristova slavného příchodu, který *přemění naše ubohé tělo, aby nabylo stejné podoby jako jeho tělo oslavené* (Fil 3,21). Také nám však připomíná, že *do Božího království vejdem jen tehdy, když hodně vytrpíme* (Sk 14,22).« (KKC 556)

Liturgie svátku Proměnění, jak nám napovídá spiritualita východní církve, představuje ve třech apoštolech lidskou »triádu«, která rozjímá o Boží Trojici. Jako tři mládenci v ohnivě peci v knize Daniel (3,51–90) liturgie »velebí Otce Svořitele, opěvuje Slovo, které sestoupilo jim na pomoc, a tak mění oheň v chlad, a vyzvedá Ducha svatého, který dává život po všechny věky (matutinum svátku Proměnění). Také my prosme proměněného Krista slovy kánonu sv. Jana Damascénského: »Zlákal jsi mě touhou po Tobě, Kriste, a proměnils mě svou božskou láskou. Spal mé hříchy nehotným ohněm a dopřej mi naplnit se tvou sladkostí, abych v jásavé radosti chválil tvá zjevení.«

*L'Osservatore Romano 27. 4. 2000
Mezilitulky a zvýraznění
redakce Světla*

V létě 1958 zazvonil večer u fortny kláštera sester sv. Voršily na ulici U Visly zvonek. Neznámý muž oblečený jako kněz se zeptal: »Mohl bych se pomodlit ve vaší kapli?«

Zavedli ho do kaple a nechali jej tam o samotě. Poněvadž delší dobu nevycházel, jedna sestra nahlédla do kaple. Kněz ležel před svatostánkem na zemi s rukama roztaženými do podoby kříže. Sestra couvla z úleku a z úcty. »Asi má nějakou vážnou záležitost. Možná že je to kajčnick...« pomyslela si.

Po nějaké chvíli se podívala znovu. Kněz stále ležel na zemi. Bylo již pozdě. Přistoupila k němu a řekla: »Buďte tak laskav a pojd'te na večeri.«

Kněz odpověděl: »Můj vlak do Krakova jede až k půlnoci. Nechte mě tu o samotě. Mám něco na projednání s Bohem. Nerušte mě.« – Tím neznámým knězem byl Karel Wojtyła.

Čím budeme?

Zamyšlení nad nedělními
liturgickými texty

Dobry pastyř dáva za své ovce život

Dnešní svatá čtení tě znovu vracejí do školy apoštola Jana. Ty se však nespokoj se dvěma verši jeho 1. listu a přečti si celou třetí kapitolu, abys mohl srovnáním lépe ocenit, jak velká je láska nebeského Otce: velkodušně tě přijímá za své vlastní dítě. Apoštol tě však současně upozorňuje, že je tu ještě někdo jiný, kdo se o tebe velmi aktivně zajímá: je to *d'ábel*⁽¹⁾. Protože by chtěl být jako Bůh, i on chce mít své děti⁽²⁾. Dobře si porovnej, jaký je tu rozdíl.

Bůh a Otec *ti projevili lásku tím*, že poslal za tebou svého vlastního Syna. Pojď za ním a dobře poslouchej, představí se ti sám, tentokrát v podobě dobrého Pastýře. Jestliže se ti bude zdát, jako by promlouval jenom k tobě, vůbec se nemýlíš. Pro tohoto Pastýře nejsi jednou z mnoha, přemnoha ovčí ztracenou ve stádu. Věnuje ti osobně všechnu svou láskyplnou péči a starostlivost, má tě na očích, jako bys byla jediná a jako by ani žádnou jinou neměl. Volá tě důvěrně tvým vlastním jménem, abys šla za ním na ty nejlepší pastviny. Říká-li o tobě, že tě zná, je to mnohem víc, než že o tobě ví, že tě rozpozná mezi ostatními. Je to známost, která se zakládá na nejdůvěrnějším vztahu, dokonce takovém, jaký panuje mezi ním a Otcem, který jej poslal: je to vztah lásky, která nekonečně přesahuje všechnu pozemskou lásku, neboť ti dává právo již nyní být *jeho dítětem*. Ty nohy, které za tebou spěchaly, kdykoliv ses mu zatoulala, ty ruce, které tě vysvobodily z trní a berou tě do náruče, nesou rány po hřebech, protože máš Pastýře a Bratra, který dal za tebe v oběť svůj vlastní život. *Nikdo nemá větší lásky*.⁽³⁾

A co ten druhý? Chce se opičit po Bohu, ale to nejpodstatnější, v čem d'ábel nemůže Boha ani napodobit, je skutečnost, že není schopen milovat, nýbrž jen *ze vsí myslí* nenávidí: nic jiného ani nedělá, protože *hřeší od začátku*⁽⁴⁾. Nenapadá tě, že je podezřelý, proč k tobě přichází s nabídkami, které vypadají tak velkorysě a lákavě, když tě vůbec nemiluje? Co jiného ti může nabízet, není to, co tak oslní a oslepí tvůj zrak, že vůbec nevidíš, jak se spolu s ním vzdaluješ od svého nebeského Otce. D'ábel nemá nic, co by mohl pro tebe obětovat, tím méně sám sebe; naopak, má jediný zájem: obětovat tebe pro sebe samého. To je důvod, proč se o tebe zajímá: Když se mu podaří učinit tě svým dítětem, spoluúčastníkem svého vlastního osudu, navěky tě připraví o Boží synovství i o dědictví, které máš u Otce, jež ti bezmezně závidí a pro které tě celým svým bytím nenávidí. Očekává, že to bude pro něho alespoň hube-

nou záplatou, když s ním budeš sdílet jeho vlastní věčné neštěstí. D'ábel zná jen jedinou radost a ta je vlastní jen jemu a jeho dětem: radost z cizího neštěstí a záhuby.

Protože dobrý Pastýř velmi dobře zná svého a tvého nepřítele a chce tě před ním náležitě varovat, upozorňuje tě na podlý způsob, jakým se k tobě d'ábel přibližuje. Proniká do ovčince díky těm, kteří jsou jeho dětmi. To je jeho šalebný způsob, jakým se *převléká za ovce*⁽⁵⁾: dělá si ovčí roucho z jejich podoby, jejich vlastností, znalostí, pověstí, z jejich důvěryhodného postavení a vlivu, ale vede jejich kroky a jednání tak, aby nakonec vším tím, co dělají, sloužili svému otci – d'áblu. Ten, kdo není pravý pastýř, zneužívá ovce, aby posloužil sám sobě. Přichází jako *zloděj, jen aby kradl, zabíjel a působil zkázu*.⁽⁶⁾ Na tobě mu vůbec nezáleží, nepovede tě na tučnou pastvu, ale bude tě sytit jedovatým býlím, lží zabalenou do polopравd.

Miláček Páně ví, o čem mluví, když tě varuje: *Milování, každému duchu hned nevěřte, ale zkoumejte duchy, zdali jsou z Boha, vždyť je ve světě mnoho lžiproroků*.⁽⁷⁾ *Oni jsou ze světa. To, co říkají, vychází ze světského smýšlení a svět jim dopřává sluchu*.⁽⁸⁾ Vkrádají se do ovčince všemi způsoby, aby zde připravili a zaseli nové náboženství pro nový věk, takové náboženství, aby se líbilo světu. Najdeš v něm dokonalou snůšku všeho, čím d'ábel od počátku klamal a sváděl lidi. Jen jedno v něm nenajdeš: *Ježíše, Mesíáše, Božího Syna*. Jak to, že tu chybí právě ON? Protože *Boží Syn přišel, aby d'áblově činnosti udělal konec*.⁽⁹⁾

Proto se ani v nejmenším neodlučuj od Ježíše a věř jeho slovu, že *bude jedno stádo a jeden Pastýř*. To bude JEHO stádo a ON sám si do svého stáda svede i všechny ty ovce, které nejsou z tohoto ovčince, ale přivede si je tak, že ony *uslyší jeho hlas*. Ti, kdo mají za otce d'ábla⁽¹⁰⁾, nejdou za hlasem Pastýře, nýbrž za hlasem svého rozumu a svých vášní. Oni jej raději *odhodlali, ale stal se z něho kvádr nárožní*. Dokud jsi s Ježíšem zajedno, nesmí tě překvapit, že nevole světa padá i na tebe. Kdybys byl ze světa, svět by miloval to, co mu patří. Že však nejsi ze světa, svět tě nenávidí.⁽¹¹⁾ Na Petrovi a Janovi vidíš, co všechno tě může potkat: *Vyloučí vás ze synagogy*⁽¹²⁾ a budeš se muset *zodpovídat i z dobrého skutku*. Ale neboj se! *Lépe je utíkat se k Hospodinu než se utíkat k člověku a důvěřovat v mocné*.⁽¹³⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ 1 Jan 3,8; ⁽²⁾ srov. tamtéž, 3,10; ⁽³⁾ Jan 15,13;

⁽⁴⁾ 1 Jan 3,8; ⁽⁵⁾ Mt 7,15; Zj 13,11; ⁽⁶⁾ Jan 10,10;

⁽⁷⁾ 1 Jan 4,1; ⁽⁸⁾ tamtéž, 4,5; ⁽⁹⁾ tamtéž, 3,8; ⁽¹⁰⁾ Jan 8,44;

⁽¹¹⁾ srov. Jan 15,19; ⁽¹²⁾ Jan 16,2–3; ⁽¹³⁾ resp. žalm 118.

Liturgická čtení

1. čtení – Sk 4,8–12

Petr, naplněn Duchem svatým, řekl: „Přední mužové v lidu a starší! Když se dnes musíme odpovídat z dobrého skutku na nemocném člověku, kým že byl uzdraven, tedy ať to víte vy všichni a celý izraelský národ: Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského, kterého jste vy ukřížovali, ale kterého Bůh vzkřísil z mrtvých: skrze něho stojí tento člověk před vámi zdravý.

On je ten „kámen, který jste vy stavitelé odhodili, ale z kterého se stal kvádr nárožní“. V nikom jiném není spásy. Neboť pod nebem není lidem dáno žádné jiné jméno, v němž bychom mohli dojít spásy.“

2. čtení – 1 Jan 3,1–2

Milovani! Hled'te, jak velikou lásku nám Otec projevil, že se nejen smíme nazývat Božími dětmi, ale že jimi také jsme! Proto nás svět nezná, že nepoznal jeho. Milování, už teď jsme Boží děti. Ale čím budeme, není ještě zřejmé. Víme však, že až on se ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je.

Evangelium – Jan 10,11–18

Ježíš řekl:

„Já jsem pastýř dobrý. Dobry pastyř dáva za ovce svůj život. Kdo je najatý za mzdu a není pastyř a jemu ovce nepatří, jak vidí přicházet vlka, opouští ovce a dáva se na útěk, a vlk je uchvacuje a rozhání. Vždyť je najatý za mzdu a na ovčích mu nezáleží.

Já jsem dobrý pastyř; znám svoje ovce a moje ovce znají mne, jako mne zná Otec a já znám Otce; a za ovce dávám svůj život. Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. Také ty musím přivést a uposlouchnou mého hlasu a bude jen jedno stádo, jen jeden pastyř. Proto mě Otec miluje, že dávám svůj život, a zase ho přijmu nazpátek. Nikdo mi ho nemůže vzít, ale já ho dávám sám od sebe. Mám moc život dát a mám moc zase ho přijmout. Takový příkaz jsem dostal od svého Otce.“

Jan Pavel II. osmdesátníkem

Nejdůležitější chvíle z jeho života

Zažloutlá kniha křtů ve wadowické farnosti obsahuje na straně 149 zápis: *Karel Josef Wojtyła, syn Karla a Emilie, roz. Kaczorowské, narozený 18. května 1920 a pokřtěný 20. května 1920.*

Jeho rodiče uzavřeli sňatek v roce 1905. Svět tehdy směřoval nezadržitelně k 1. světové válce. Otec budoucího papeže sloužil v rakouské armádě. Po roce 1918, kdy se Polsko vrátilo na mapu světa, stal se úředníkem doplňujícího velitelství ve Wadowicích. Představení jej chválili, byl neobyčejně svědomitý a náročný vůči podřízeným. Byl však také vzorem pro své syny.

Malý Karel se svými rodiči

Maminka byla laskavá a dobrotivá a uměla vytvářet dobrou, srdečnou rodinnou atmosféru. Přivydělávala si šitím, protože u Wojtylů nikdy nenadbývalo. Ale tuto výtečnou ženu povolal Pán k sobě již 13. dubna 1929 ve věku 45 let. Lékaři konstatovali zánět srdečního svalu a ledvin. Devítiletý Karlík tehdy chodil do třetí třídy základní školy.

Jeho starší bratr dokončil studia na lékařské fakultě. Ale toto povolání mu nepřineslo štěstí. Již tři roky po matčině smrti se nakazil od pacientky spálou a zemřel 6. ledna 1932. Karel Wojtyła měl ještě sestřičku, ale ta nepřežila svůj porod. Neznáme ani její jméno.

Karel Wojtyła byl tedy již jako dítě napůl sirotkem. Otec připravoval prostší jídla, na obědy chodili do blízké restaurace, kde jako specialitu podávali ruské pirohy.

Karel Wojtyła se výborně učil. Bez problémů absolvoval ve Wadowicích chlapecké gymnázium. Jeho vášní byla kopaná. Budoucí papež nejraději chytal v brance.

Maturoval 14. května 1938. Po maturitě mu připadla úloha, aby promluvil jménem

všech maturantů. Ukázalo se, že je výborný řečník.

Toužil studovat polonistiku na Jagelonské univerzitě v Krakově. Musel nejdříve nastoupit na tři týdny k ženistům. Stavěl železnici z Oravské Jablonné do Zakopaného. Byl vojákem Akademické legie.

* * *

Od svých rodičů přijal zbožnost a ta se v něm záhy velmi prohloubila. Jeden z jeho spolužáků vzpomínal, že Karel Wojtyła měl ve zvyku udělat si i při vypracovávání školních úkolů malé přestávky na modlitbu. Poklekl na klekátko a vroucně rozmlouval s Bohem. Od svých 10 let byl ministrantem a často putoval do Čenstochové a na Zebrzydowskou Kalvárii. Při prvním sv. přijímání obdržel od wadowických karmelitánek škapulír, který dodnes nosí. V roce 1935 se stal vedoucím oddílu celopolského bratrstva katolické mládeže.

Když po vypuknutí 2. světové války nebylo možno studovat na Jagelonské univerzitě, pracoval v chemických závodech Solvay. Pracoval také v kamenolomu, několik měsíců byl pomocníkem střelmistra. V roce 1942 se ukázala možnost tajného studia.

Karel Wojtyła ihned využil této příležitosti, ale nikoli jako student polonistiky, nýbrž teologie. Studium ukončil v r. 1946. Jedinou dvojku dostal z psychologie, ostatních 25 zkoušek složil na výbornou. V témže

Dělník v továrně Solvay

roce přijal 1. listopadu z rukou kardinála Sapiiehy kněžské svěcení. Ihned odsloužil tři tiché mše svaté: za své rodiče (otec zemřel v r. 1941 na infarkt), za své zemřelé sourozence a všechny zemřelé a konečně na úmysl Svatého otce.

Člen studentské legie (1. řada, 2. zprava)

Krátce nato odjel do Říma, aby pokračoval ve studiu. Vrátil se v r. 1948 po obhajobě doktorské práce. V červenci jej kardinál Sapiieha poslal do zapadlé horské vsi Niegowice. Odešel tam pěšky, skromně oděný, v ubohých střevicích. Brzy však byl povolán do Krakova. Spolupracoval s listem *Tygodnik Powszechny*. Karel Woj-

Na studiích v Římě (vpravo nahoře)

tyła nebyl jen obyčejným hlasatelem víry. Velice miloval práci s mládeží. Chodil s ní do kina, do divadla, jezdil na cyklistické výlety, hrál kopanou, plavil se v kajaku.

Všechny si podmaňoval srdečným úsměvem a obdivuhodnou fyzickou kondicí. Nikdy si nestěžoval na počasí a na podmínky, v jakých musel přenocovat. V roce 1954 dostal bronzový turistický odznak za 176 kilometrů horských výprav.

V roce 1956 jej potkala velká pocta. Stal se vedoucím katedry etiky na katolické univerzitě v Lublině.

* * *

8. července 1958 podepsal již letitý papež Pius XII. jmenování Karla Wojtyly titulárním biskupem Ombie a pomocným bis-

kupem v Krakově. 38letý kněz Wojtyla nemohl tušit, jak toto jmenování ovlivní nejen jeho další osobní osudy, ale i budoucnost celé Církve a světa. To bylo osudové datum v kariéře mladého energického a zbožného duchovního. Ta zpráva jej zastihla s určitým zpožděním, když se vrátil odpočatý z prázdninových sjezdů na kajaku do Svaté Lipky, nedaleké svatyně Panny Marie. Byl telefonicky zavolán na faru. Studenti univerzity, se kterými bivakoval, jej nadšeně odnesli na ramenou k autobusu, kterým odcestoval do Varšavy, aby se představil polskému primasovi. Biskupské svěcení přijal 28. září ve wawelské katedrále v Krakově. Místo vysoké mitry, jaká se tehdy nosila, vybral si pro sebe charakteristickou nízkou. A jako heslo si zvolil Grignionovo *Totus Tuus*, které jej pak provází celým životem.

Již měsíc nato měl nového papeže Jana XXIII. Ten brzy svolal II. vatikánský koncil, jehož úkolem bylo obnovit křesťanskou jednotu a zmodernizovat církev. To vytvářelo pro nově jmenovaného biskupa výtečné perspektivy. Byl přizván k účasti na zasedáních koncilu a ukázal se mezi hierarchií z té nejlepší stránky.

V r. 1962 mu polský episkopát svěřil péči o tvůrčí střediska. V dalším roce byl jmenován arcibiskupem metropolitou krakovským, nástupcem svého milovaného biskupa sv. Stanislava. Bylo mu tehdy 44 let. Jmenování podepsal papež Pavel VI. (který před válkou navštívil Polsko jako církevní diplomat). Přijal Karla Wojtylu v soukromé audienci a jmenoval jej poradcem Papežské rady pro záležitosti laiků. Arcibiskupského

Wojtyla jako mladý kněz

úřadu se ujal 8. března 1964 za zvuku velkého zvonu Zigmund.

Vatikán zahájil politiku otevřenosti vůči Východu. Záměrem bylo navázání poválečných diplomatických vztahů k Varšavě. Wojtyla často jezdil do Říma a účastnil se biskupských synodů. Jeho autorita rostla.

26. června 1967 přijal v Sixtinské kapli z rukou Pavla VI. kardinálský biret. Bylo mu 47 let.

* * *

I když mnoho lidí předpovídalo tomuto člověku skvělou kariéru v církevní hierarchii, kdo z nich tušil, jak se bude vyvíjet –

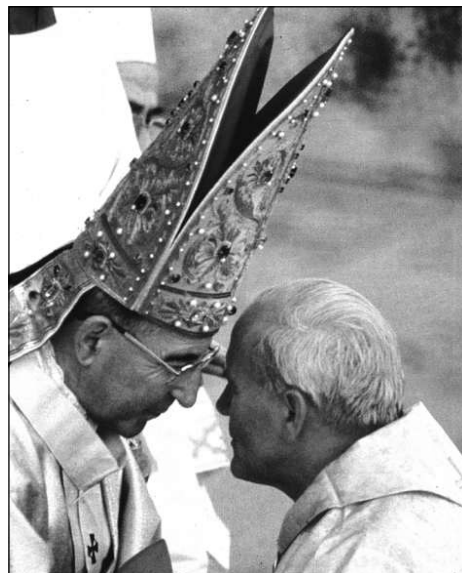
že kardinálský purpur je teprve počátkem toho nejdůležitějšího? A co on sám o tom soudil? Byl po primasu Stefanu Wyszyńském druhou postavou polského kléru, o které se však říkalo, že má větší vliv. Říkalo se také, že je postrachem Vatikánu svou zcela samozřejmou latinou, lehkostí, s jakou navazoval kontakty, a silou své osobnosti.

Mohlo by se zdát, že Karel Wojtyla se dostal na hierarchickém žebříku dostatečně vysoko. Když byl ještě mladíkem, neměl ani v úmyslu stát se knězem, nýbrž aktivním světským křesťanem. Teprve později v sobě uslyšel kněžské povolání. Nejed-

Kardinálský biret

nou vzpomínal, jak jeho maminka, když byl ještě malým chlapcem, říkala s úsměvem: »Uvidíte, že můj Loluš se stane velkým člověkem!«

S Janem Pavlem I.

Slavný kapucín otec Pio již v roce 1947 před ním poklekl a předpověděl, že bude povolán na Petrův stolec. Cesta od kněžského svěcení na apoštolský stolec mu trvala 32 let. Byla to doba každodenní vytoužené práce v neúnavné pastorační službě. Časem se jeho kontakty s Pavlem VI.

Mezi koncilními otci

staly velmi důvěrné, dobře si rozuměli, spojovaly je společné názory na církevní záležitosti i na problémy světa. Naposledy se viděli v květnu 1978.

Pavel VI. zemřel 6. srpna 1978 na selhání srdce. Stalo se tak v Castel Gandolfo

Atentát

ve 21.45. Ve stejnou chvíli mu na stolku zazvonil budík, který si kdysi přivezl z Polska a který měl stále s sebou.

26. srpna se konala volba jeho nástupce. Stal se jím benátský patriarcha, který přijal jméno Jan Pavel I. Za zavřenými dveřmi Sixtinské kaple již tehdy padlo jméno kardinála Wojtyly, ale ještě nastala jeho chvíle, i když se Pavel VI. netajil svými sympatiemi k polskému kardinálovi. Bylo velmi málo těch, kterým se dostalo soukromého přijetí novým papežem. Karel Wojtyla patřil mezi ně.

Poutník světa

28. září slavil krakovský metroplita 20. výročí biskupského svěcení a sloužil na Wawelu pontifikální mši. Téhož večera umíral Jan Pavel I. Zpráva o jeho smrti na Wojtylu silně zapůsobila. Než odjel do Říma na jeho pohřeb, navštívil Zebrzydowskou Kalvárii a stačil uspořádat nejdůležitější záležitosti, jako by tušil, že už se k nim nebude moci vrátit.

Svět potřebuje pastýře s otevřenou myslí, který dokáže navázat kontakt s věřícími. V tom se všichni kardinálové shodovali. Na setkáních padlo i několik jmen kandidátů Neitalů. Nového papeže volilo devadesát devět kardinálů ze sta.

Volební akt *Cum clave* – pod klíčem – se tentokrát protahoval. Uplynuly již dva dny a z komínku stoupá stále černý dým. Konečně 16. října v 18.18 se ozval jásot davu. Za chvíli uslyšel celý svět: *Habemus Papam...* Dostal 100 hlasů.

Svět nejdříve užasl, ale pak si rázem zamiloval usměvavou tvář polského papeže, který jej oslovil: *Nebojte se!* Jako biskup Říma se obrátil na své věřící v jejich rodném jazyku. A svým krajanům řekl: »Nenechávejte mě ve zlaté kleci. Přijíždějte!«

* * *

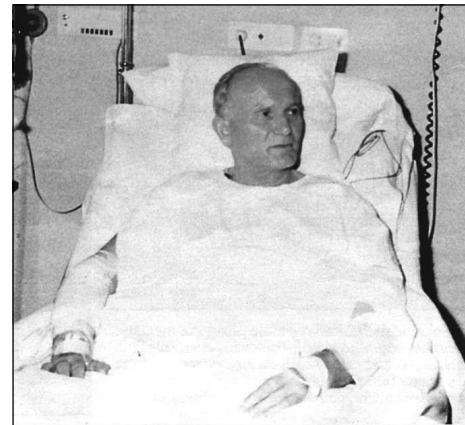
Turecký terorista Ali Agca chtěl Jana Pavla II. připravit o život. Jeho kulky jej nebezpečně zranily. Zranění zanechala trvalé následky v papežově životě. Zranily ho nejen fyzicky, ale i psychicky. Dvojí operace zachránila papežův život. Ale Svatý otec výrazně zestárl. V den útoku mu bylo bez 5 dní 61 let, ale jasně si pamatujeme, že svou životní silou a elánem si nezdal s lidmi o 20 let mladšími. Po tragických událostech na náměstí Svatého Petra začal vypadat »na svoje roky«. Pohybuje se stále pomaleji a čas od času se dostavuje utrpení. Na nemocničním lůžku napsal: »Bůh mi umožnil, abych v průběhu minulých měsíců zakusil utrpení, dovolil mi prožít ohrožení života. Dovolil mi současně, abych hlouběji porozuměl, jaká je to milost pro mne samého jako člověka a současně pro Církev.«

Papež je hluboce přesvědčen, že za zázračnou záchranu života vděčí Panně Marii Fatimské, jejíž svátek připadá na 13. květen, den nezdařeného atentátu. Rok po těchto událostech se odebral do Fatimy, aby poděkoval Panně Marii za záchranu života

a položil na její oltář kulku, která o milimetr minula aortu v jeho těle.

Kulky útočníka jasně ukázaly, že pro současný svět již není nic svatého. I papež se může stát obětí chorobné ideologie. Tato

Po atentátu v nemocnici Gemelli

pravda těžce dolehla na papežovu psychiku. Měl rád aktivní život, vycházky po horách, kontakt s lidmi. Po útoku se musel uchýlit na přání odpovědných lidí za ochranný štít a omezit svůj styk s věřícími.

Tato skutečnost jako by symbolizovala další bolestné poznání: Není v silách Svatého otce zabránit válkám a zavést na světě spravedlivý mír. Jan Pavel II. je nicméně člověkem s velkou morální autoritou

U hrobu rodičů

a ovlivňuje jak málo kdo osudy světa. Nebojí se pozvednout hlas i v těch nejkontroverznějších záležitostech. Jeho hlas zaznívá mohutně a nabývá stále aktuálnějšího významu. Hledá řešení konfliktu na Blízkém východě, oslabuje moc jihoamerických diktátorů, jako nikdo se přičinil o pád komunismu, dává novou naději národům východní Evropy i utlačeným národům v Jižní Americe, Mexiku a Oceánii.

Bojuje neúnavně o obnovu úcty k životu a lidské osobě.

Své 80. narozeniny prožívá v roce, který je vyvrcholením jeho pontifikátu: V Jubilejním roce 2000.

Podle zahraničních pramenů
Překlad -lš-

Z doby, kdy papež »farářoval«

»Navštívil jsem Niegowici, malinkou farnost na konci světa, přinejmenším na konci diecéze. Vedle starého kostelíčka obrovské lípy, fara bez elektrického světla, studna, zahrada, slepice, krávy...«

»Co tu máš na práci?« zeptal jsem se Wojtyly.

»To, co má na práci každý jiný farář. Ráno mše sv., pak

Na cyklistickém výletě

zpovědnice, po snídani vyučování. Na faru přicházejí různí lidé...«

»Jaké to bylo o Vánocích?«

»Znáš přece žehnání bytů o Vánocích. Chodí se od domu k domu. Když jsem tu poprvé navštěvoval lidi, vzpomněl jsem si na svou wadowickou dobu, kdy jsem dělal tyto pochůzky jako ministrant s naším farářem. Je to dobrá věc, sejít se s lidmi mezi jejich čtyřmi stěnami, s těmi lidmi, které má člověk v neděli v kostele, zvláště však s dětmi, které učíš náboženství, tentokrát ne ve škole, ale v jejich otcovských domech.«

»To musí být namáhavé, chodit celý den dům od domu.«

»Samozřejmě. Jde se v klerice, rochetě, v biretu po úzkých ve sněhu vyšlapaných cestičkách. Sníh uvízne na klerice, ve světnici se rozpustí, a pak venku na mrazu opět zmrzne. Časem se ti utvoří kolem nohou ztuhlý zvon, který je stále těžší a znesnadňuje chůzi. Musí se však jít, vždyť víš, že lidé na tebe čekají, že se na tuto návštěvu celý rok těší.«

»Copak děláš, když přijdeš do domu?«

»Vejdeš dovnitř, pozdravíš rodinu shromážděnou ve světnici, pomodlíš se společně s nimi, požehnáš dům, požehnáš všechny světnice svěcenou vodou, stáje rovněž, aby se v nich dobytku celý rok dobře dařilo. Nakonec si musíš sednout ve světnici, ano, musíš si bezpodmínečně přisednout a aspoň chvilku se bavit se všemi dohromady a pak s každým zvlášť, přestože varhaník, který tě doprovází, ti připomíná, že máme zpoždění. Na ten rozhovor čekali lidé celý rok a mají na něj nárok.«

»A co je nejdůležitější na jaře, v postní době. Kázání?«

»Nikoliv kázání, ale zpovídání. To je nejobtížnější, ale zároveň nejdůležitější. Představ si sedět celý den ve zpovědnici, s malým přerušením k obědu. Od časného rána až do pozdního večera.«

Mladý kněz ve farnosti

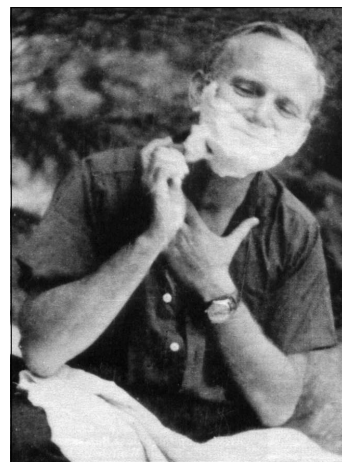

V semináři (Karol Wojtyła první zleva)

»Ale to je jen jeden den v roce...«

»Nikoliv, ne jenom jeden den. Abys dal celé obci v jednom dni příležitost ke zpovědi, musíš pozvat přes dvacet kněží ze sousedních farností. A to musíš potom odpracovat. Tak jako oni přijdou k nám, musíme pak zajet my k nim a sedět zrovna tak celý den ve zpovědnici. Mluvíme tu o sezení ve zpovědnici a o mrznutí v ledových kostelích. Ale o to nejde, nýbrž o jedinečný kontakt s člověkem, který klečí na druhé straně mřížky. Jsou to hlavně lidé, kteří nejsou zvyklí přistupovat častěji ke svátostem. Obvykle začínají slovy: Moje poslední zpověď byla před rokem, mnohdy i před deseti nebo více lety. Nemůžeme se tedy chovat jako datel, který zaklepe jednou nalevo, jednou napravo na znamení, že zpověď je skončena.

Takové věci se nedají vyřídít několika hladkými slovy, ne, tu se musí začít dialog. Zpověď je něco jako vyvrcholení naší kněžské činnosti. Je tu jen otázka, zda ty hodnoty uchováme.«

»Co tím myslíš?«

»Myslím na nebezpečí, která hrozí každé pastoraci a každému duchovnímu správci. Chybí-li mu hluboký duchovní život, stane se brzy a takřka nepozorovaně pouhým správcem, úředníkem, který vyřizuje farní záležitosti.«

»Pozoroval jsi to na Západě?«

»Částečně, ale stačí se porozhlédnout také u nás, a člověk zjišťuje totéž. Zvláště ve městech. Má-li takový farář-správce na venkově ještě šanci nějaký čas přežít, ve městě se tato šance rovná nule...«

*Z knihy M. Malinského
Celý Tvůj
KA, Řím 1981*

Za padesát let svého kněžského života jsem si uvědomil, že vykoupění, cena, která muse-la být zaplácena za hřích, nese v sobě také nový objev, jakoby „nové stvoření“ všeho, co bylo stvořeno: znovuobjevení člověka jako osoby, člověka, kterého Bůh stvořil jako muže a ženu, znovuobjevení všech lidských děl, lidské kultury, civilizace a všech lidských vy-možností a tvůrčích činů.

Jan Pavel II.: Dar a tajemství

Ke 3. jubilejnímu dni – Dni povolání

Mnoho mladých očekává od kněží, že budou jejich duchovními otci

Svět volá po duchovních otcích. Co pomůže v seminářích úplná výuka humanitních věd, psychologie, sociologie, politiky, hospodářství. Mladí lidé se toulají po chodnicích, protože neměli vůbec otce, kteří by v nich přinesli na svět Boží život. Je tolik rozdílů a rozporů v životě a v lidském srdci o tom, co pochází do Boha a co ne. Hledají nějakou modlitbu, chodí k léčitelům, ke guru, k čarodějnicím a mágům...

Od kněze se očekává, že bude stát na stráži. Je mnoho problémů a nebezpečí falešné mystiky, tajných i zjevných sekt satanismu, okultismu, spiritismu. Protože velké pravdy nikdo dostatečně důrazně nehlasá, vytvářejí se pověry jako reinkarnace, New Age atd. Kdo zakročí proti tomuto masakrování Božích dětí, které sešly na cestu smrti?

To jsou výkřiky SOS, výkřiky srdce. To, co mladí očekávají od kněze, očekávají od samotného Ježíše. To, co mladí očekávají od Církve, kryje se s tím, co od své Církve očekává Ježíš Kristus. Duch svatý mluví k nám skrze mladé.

Kdybyste věděli, co to znamená, strádat úzkostí, úzkostí ze sebe samého, z druhých, úzkostí z dospělých, z budoucnosti a... a...

Pravda o Kristově kněžství ke mně vždy promlouvala s mimořádnou výmluvností prostřednictvím litaní, které jsme se modlivali v krakovském semináři, zvláště v předvečer kněžského svěcení. Myslím na Litanie ke Kristu, KNĚZI A OBĚTI. Jak hluboké myšlenky ve mně vyvolávaly! V oběti kříže, zpřítomněné v každé eucharistii, Kristus sám sebe obětuje za spásu světa.

Invokace litaní probírají různé aspekty tohoto tajemství. Vybavují se mi v paměti spolu s celou symbolikou biblických obrazů, z nichž jsou utkány... Kristus je knězem jako Vykupitel světa. Kněžství všech kněží je vepsáno do tajemství vykoupění. Tato pravda o vykoupění a o Vykupiteli pronikla do samého středu mého vědomí, provázela mě po všechna ta léta, naplňovala všechny mé pastorační zkušenosti, odhalovala mi stále nové obsahy...

Jan Pavel II.: Dar a tajemství

a... Máme žízeň, a nikdo nám nedává pít. Je nám zima, a nikdo nás neodívá. Jsme odsouzeni, abychom byli tvrdí, nebo abychom zemřeli.

Jsme zajatci svých pudů: nesmírné vni-mavosti, neutišitelné žízně, hluboce zako-řeněné úzkosti. Bereme si to, co se nám na-bízí: alkohol, drogy, sex...

Naše vysoké i střední školy, co je to jiné-ho než prostory k umírání? Moje gymnázi-um: 1 500 žáků, a ani jeden muž, ani jedna žena, kteří by nám naslouchali a dovedli nás potěšit!

Martin (17 let)

Ano, mezi námi jsou již kněží zítřka, odraz toho pohledu, který říká neodolatel-ně: **Pojď' a následuj mne!**

Všechno prvorozené má být zasvěceno Hospodinu (Lk 2,22.23)

VYZNÁNÍ OTCE

Potřebujeme svědky proměněné Beránkovou krví. Oni budou šťastní, budou krásní, budou živým obrazem Božího Syna. Oni už dnes žijí mezi námi. Už dnes musíme za ně děkovat Otci!

Prvorozený je kněz – je to sám Ježíš

Bůh je Trojice, je to Rodina: Otec, Syn a Duch. Rodina na zemi je její malý obraz: Otec, dítě, matka; to je život v trojím životním vztahu.

Rodina je místo, kde vzniká lidský život. Skrze ni je darována spása. Boží Syn se stal člověkem v jedné rodině. Že jsme vykoupění, to spočívá na prvním Synu Rodiny. První Syn Rodiny je Kněz, je to sám Ježíš Kristus ve Svaté Rodině z Nazareta.

Svatý Josef (obraz Otce) »umírá« láskou k Marii. Maria (nevěsta Ducha) »umírá« láskou k Ježíši. Ježíš (Bůh na zemi) »umírá« láskou ke světu. To je malá Trojice na zemi – rozšíření lásky.

Co vzniklo z tohoto intimního Nazareta? Není to pouze pokrevní příbuzenství, tělesné společenství, nýbrž duchovní společenství. *Kdo je můj otec, matka, bratr a sestra...?* řekne Ježíš později.

Kdo plní vůli Boží, ten je mi bratrem a sestrou i matkou (Mk 3,35).

Tím, že se Ježíš narodil do rodiny jako první Syn, jako prvorozený a jako první Kněz přinesl oběť vykoupění za celé lidstvo, jsme skrze Kněze Ježíše uschopněni, abychom znovu žili jako otec, matka, muž, žena, bratr a sestra:

Tím, že se Kristus za nás vydal, vykoupil lidstvo.

Tím, že se kněz obětuje, činí rodinu plodnou pro mystické Tělo, pro Církev.

To mohu dosvědčit po dvaceti letech manželství. I když jsem si nikdy nedělal iluze o manželství, poznal jsem záhy po prvních těžkostech, že nemohu prožívat svátost manželství, i když jsem pro to rozhodnut. Objevil jsem, jak je to těžké, při napětí mezi mužem a ženou, dělat to, co je Boží vůle.

Mezi námi stál kříž

Šlo to někdy tak daleko, že jsem nebyl schopen potěšit svou ženu, i když jsem si to vroucně přál. Jeden kněz to za mne udělal z čisté lásky ke Kristu. On ji dokázal potěšit. Byl jsem mu za to z hloubi duše vděčen.

Sebeobětování kněze mě uschopnilo přijmout plně kříž manželství.

Mnoho přátel mi řeklo, že se za nás modlí. To je dobře. Ale více, mnohem více než tato přizeň je pro mě modlitba jednotlivých kněží... Cítil jsem, že mě milují zvláštním způsobem dva kněží, kteří mě skutečně uschopňují, abych žil jako muž mezi Boží rukou a manželstvím, abych se zbavil falešných postojů, sloužil své ženě jako Kristus slouží své Církvi. K tomu mě uschopňuje sebeobětování kněze. Kněz čerpá z pramenů spásy, ze svátostí Církve, a rozdává jako Boží nástroj ustavičně trvalou schopnost sebeobětování.

Čím čistěji je prožíváno toto sebeobětování, tím více je možno pozorovat plody této lásky. Muž a žena znovu získávají touhu po dítěti, po »třetí do spolku«. **To není pouze přání po tělesném dítěti, nýbrž po všech lidech, které Bůh připouští, tedy i po chudých a ubohých.**

»Rodina není soukromé uspokojování jejích jednotlivých členů (biskup Lettmann), ona je zde pro mystické Tělo, pro velké společenství, pro Církev.«

Tak vznikají rodiny, které do svého lůna přijímají povolání, i kněžská povolání.

Prvorozený Syn ztělesňuje posvěcení celé rodiny a jejího potomstva. Po své smrti a zmrtvýchvstání však Ježíš ztělesňuje jako Kněz posvěcení celé lidské rodiny.

Spása je nám darována skrze kněze. Přijímejte je do svých rodin.

Musíme to prožívat konkrétně. Žádejme naše kněze, zveme je nebo jdeme za nimi a řekneme jim: »Vkládejte na nás své ruce a vyprošujte pro nás Boží milosrdenství!«

VYZNÁNÍ KNĚZE

Celibát lásky

Chtěl bych mluvit o tom, jak přesvědčující je exkluzivita této lásky, ve které ON je až tak k zbláznění zamilován do mne, že je to jakýsi druh žárlivosti. Prosí mě, abych mu dal všechno, ale i všechno ze svého srdce. Nežiji jako celibátník za peníze, nýbrž jsem zamilován, a to je něco zcela jiného.

Jako je manželství spojeno s tajemstvím stvoření, tak je Bohu zasvěcený celibát spojen s tajemstvím vtělení, protože je součástí této radikální novosti, která by nemohla existovat, dokud celé nebe neproniklo do těla a do smyslů, dokud Duch svatý nevstoupil do Mariina lůna. Tak se provždy narodilo Bohu zasvěcené panictví. Proto to nejsem schopen vydržet v celibátu lásky bez ustavičné, všechno přemáhající intimity s osobou Ježíše, bez gest a něžností adresovaných Jemu, bez dlouhých okamžiků vzájemných setkání.

Setkání lásky se uskutečňuje v klanění svatému Tělu ukrytému v Eucharistii, tak jak to dělají zamilovaní. Jinak krok za krokem ztrácím chuť po životě a chuť po lásce.

Kněz sám je živá Hostie

Jsme zasvěceni až do hloubi svého těla, abychom byli zasvěceni výlučně Tělu Ježíše Krista. Já však nemohu žít bez svého těla a musím být ve vši prostotě srozuměn s tím, že bych tak, jak jsem křehký ve své vlastní sexualitě, okamžitě upadl do nečistoty, kdybych nemohl žít od jedné mše svaté k druhé, kdybych nemohl žít z toho Těla, které postupuje mé tělo, žít z té Krve, která teče v mých žilách, den co den, která mě naplňuje štěstím a láskou a která jediná vystačí mému štěstí. Bůh zaujímá místo v mém srdci.

Tato intimita obsahuje v sobě nerozlučně vztah k Marii a k Duchu svatému. Skrze Eucharistii je můj vztah ke Kristu takřka fyziologický, moje spojení s Kristem je tělesné skrze Eucharistii. Být nevěrný tomuto celibátu lásky se rovná amputaci.

Je to znamení zmrtvýchvstání

Řekl bych, že pro kněze prázdnota na jedné straně – zřeknutí se ženy a dětí – je

prostě prázdnotou prázdného hrobu. Hrob je prázdny, protože náš Pán Ježíš Kristus je ve slávě nebes, aby mohl být přítomen v nás, všude a stále.

Samota kněze je jako znamení přítomnosti samotného Ježíše, je to důkaz zmrtvýchvstání, protože s mrtvým není možno vejít do svazku. Žiji svůj život s Tím jediným, nebo přesněji řešeno s oběma osobami, které svým tělem jsou již za hranicemi smrti: S Ježíšem Kristem a Jeho Matkou.

Simeon z lásky

Když je celibát křížem, který kněz nese, když přijdou hodiny bolesti a samoty, pak je to, odvažují se říct, jako váha Ježíšových paží na mých bedrech. On se o mě opírá, počítá se mnou, a někdy jsou jeho paže těžké. Tíží kněžské samoty je ve skutečnosti tíže paží Ukřižovaného. Dává mi podíl na svém kříži a na svém otevřeném Srdci. Je to rána, která zasáhla život. Stává se pramenem, ze kterého prýští život, ze kterého prýští Duch svatý. Celibát je ve skutečnosti tajemství otevřeného Srdce v Ježíšově boku, který probodlo kopí, aby navždy světu otevřelo proud Ducha svatého. Být sám s Tím, který je sám, aby byl všem vším.

V lásce Syna se zjevuje věčná láska Otce; aby věčná láska Otcova byla zjevná, je provždy probodeno a otevřeno Srdce Synovo (H. U. von Balthasar).

Kněžství – okno k věčnosti

Kněz je jako malý periskop, kterým je možno se podívat nad hladinu vod, co nás čeká po skončení naší pozemské existence. Je svědkem budoucího světa, který je před námi.

Skrze Bohu zasvěcený celibát je kněz ve světě svědkem budoucnosti, svědkem ve světě, který se zabývá jen sám sebou, který je zablokovaný v materialismu, do nitra své horizontality. Náhle se hroučí zdi, betonové zdi smrti jsou vyhozeny do vzduchu jako dynamitem a na druhé straně vidíme širokou zemi, která nás očekává. Kněz je člověk, který žije zcela obrácen k budoucímu Izraeli, k tomu místu, k té době, kde mužství a ženství je jednou provždy zrušeno v Boží věčné slávě.

Nové stvoření

Biskup je jako ten, kdo klečí na kolenou před Duchem svatým. Musí začít tím, že rozpoznává působení Ducha, protože žádný biskup nemůže sám povolovat k Bohu zasvěcenému celibátu. Jenom Stvořitel může požadovat tento zřejmý průlom, tento ote-

MODLITBA KNĚZE

*Kěž je na mé tváři, Kriste,
stále vidět Tvé nekonečné slitování
pro všechnu opuštěnost.
V mém pohledu a na mých rtech
Tvoje odpuštění.
Na mém úsměvu Tvoje láskyplná,
hluboká něžnost.
A když musím sám v sobě najít slovo,
které vytváří svatost,
slovo vítězství,
kež je v mém srdci, Ježíši,
přítomno Tvé Srce,
aby Tě lidé mohli milovat,
jak já Tě miluji.*

Marta Robinová

Zelený čtvrtek 25. 3. 1937

vřený rozpor ve stvoření. Proto mohl Bohu zasvěcený celibát lásky začít příchodem Boha do lidského těla. On sám jako panice zrozený z panenské Matky. On sám mohl jakožto sám Stvořitel ve starém řádu stvoření začít nový řád. Nikdo nemůže povolovat k celibátu, jen sám Bůh.

To je jedna z velikých propastí teologie kněžství, která ještě nebyla dostatečně domyšlena.

Podle Feu et Lumière

Překlad -lš-

Při své návštěvě Fatimy v sobotu 13. května 2000 Svatý otec Jan Pavel II. pozvedl k úctě oltáře nové blahoslavené Františka a Hyacintu.

MŠE SVATÁ V TRADIČNÍM ŘÍMSKÉM RITU

Počínaje 13. květnem 2000 bude v kostele sv. Anny v Teplicích v Čechách vždy druhou sobotu v měsíci v 19 hod. sloužena mše svatá v tradičním římském ritu podle misálu z roku 1962.

Tímto způsobem vyhověl litoměřický biskup Mons. Josef Koukl na základě soukromé žádosti věřících.

-ra-

Pater Maria Evžen od Dítěte Ježíše

Kněz, karmelitán a zakladatel sekulárního institutu (1894–1967)

Časná a pevná rozhodnost

Henri Grialou se narodil 2. prosince 1894 v Le Gua, v hornickém kraji Francie u Cransacu. Velmi brzy projevil rozhodné přání stát se knězem. Je rok 1905. Jeho matka, která rok před tím ovdověla, musela pilně pracovat, aby splatila dluhy a zajistila dětem to nejpotřebnější. Henri odchází na pozvání jednoho kněze do Susa v Itálii, kde se bezplatně vzdělávají budoucí kněží.

Dva roky strávil v Itálii a rok v Langogne v Lozere ve Francii a vstupuje do jednoho ze tří malých seminářů diecéze v Graves. Roku 1911 absolvuje studium s tímto vyjádřením ředitele: »Tak dokonalého mladíka jako Henri jsem nepotkal za celý svůj život.« Vstupuje přímo do velkého semináře v Rodez a o dva roky později přijímá nižší kněžská svěcení.

Pod ochranou »malé karmelitky«

Prochází zkouškou první světové války od 5. srpna 1914 do 30. srpna 1919, kdy byl propuštěn z vojenské služby. Již 18. srpna byl raněn. Válka přerušila jeho studium. Šel k armádě dobrovolně místo jednoho otce rodiny. Během této doby udělal velkou zkušenost se společenstvím svatých. Malá Terezička chránila jeho samého i jeho kamarády. Již r. 1913 napsal jednomu příteli: »Chtěl bych se tě zeptat, jestli znáš sestru od Dítěte Ježíše, malou karmelitku z Lisieux. Její vlastní životopis je kouzelný...«

Válečná zkouška v něm upevnila přesvědčení: »Bůh je původce všeho, on je jediná bytost, pro kterou je rozumné obětovat svůj život... On je jediný, kdo nám dává dostatek síly.« Na

konci války ve věku 25 let dožívá a je si vědom schopnosti svého rozumu, své vůle a svého jednání. Svěřuje se svému bratrovi Mariovi: »Chtěl bych Absolutno.« Jeho již pevné rozhodnutí pro kněžství se dále posiluje.

Boží volání – karmelitán

13. prosince 1920, v den 26. výročí svého křtu, čte Henri pozdě večer během přípravných exercicií na podjáhenské svěcení krátký nárys života sv. Jana od Kříže. To ještě neví, že je to právě den úmrtí Jana od Kříže. Když později poznal tuto spojitost, přikládal jí velkou důležitost. Bůh by ho chtěl mít na Karmelu. Vzhledem k odporu duchovního vůdce, svého biskupa a především své matky musí s uskutečněním svého povolání ještě počkat.

4. února 1922. Světicí biskup bude udělovat kněžská svěcení. Několik okamžiků před začátkem obřadu spěchá Henri v pohnutí ke své matce, která právě přichází se svou kmoťenkou Bertou, a objímá ji. Protože byla příliš zaujata proti vstupu svého syna na Karmel, nechtěla se zúčastnit ani jeho kněžského svěcení. Henri si však jako poslední znamená, že má být karmelitánem, zvolil právě okolnost, že si vyprosí matčinu účast na svém svěcení. Tím se vysvětluje jeho hluboké pohnutí. Příští den slaví svou první mši svatou. Paní Grialou není přítomna. Obava z nadcházejícího rozloučení ji podlomila.

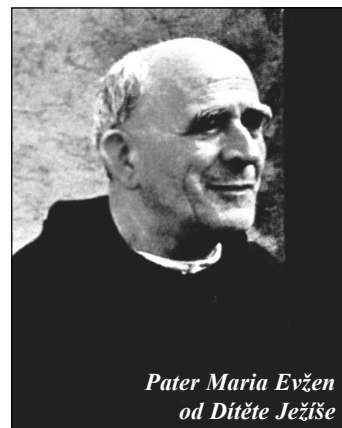
18. února píše pater Henri své sestře Bertě: »Ježíš mi ukázal, že musím skrze utrpení splnit úkol, který mi vyložil. Věřil jsem na svou inteligenci a na možnosti přirozených vlastností. On mi daroval všechny druhy deziluzí. Od té doby, kdy

jsem omezil svá přání a svou žádost pouze na utrpení, všechno jde dobře a On mi umožňuje, abych účinně jednal.« 24. února 1922 klepe na bránu Karmelu v Avonu, v blízkosti Fontainebleau. Je mu 27 let. Ten večer rozjímá sám ve své cele o Ježíšových slovech Nikoděmovi: *Musíte se znovu narodit* (Jan 3,7). Poznává si: »Tato slova jsou pro mě světlem. Musím se narodit ke zcela a úplně novému životu. (...) To je světlo, které pro mě Ježíš vložil do těchto slov. (...) Jaká milost, že mi Ježíš umožňuje, abych se osvobodil od sebe samého!«

Ve škole Karmelu – cesta duchovního dětství

V Karmelu obdrží otec Henri jméno Maria Evžen od Dítěte Ježíše. Zcela se věnuje tichosti a sebezapomnění. Prohlubuje svá setkání s Bohem. »Vnitřní modlitba je jakoby slunce, střed všech každodenních zaměstnání.« Vyzkouší všechna tehdy moderní asketická cvičení a málem jej to stojí život. Později řekne: »Kdybych tuto spiritualitu neprožil až do nehlubších důsledků, nikdy bych si nedovolil ji odsuzovat.« Tu se mu jeví blízkou cesta dětství sv. Terezičky z Lisieux. Od té doby je stále více apoštolem, teologem a mistrem duchovního dětství.

Karmel je v tu dobu v Církvi velice aktuální. Terezka Martinová je v roce 1925 svatořečena. »Z té malé dostávám závrať,« řekne P. Maria Evžen. Již od r. 1908 mu *Dějiny duše* slouží jako příručka spirituality. Roku 1926 je sv. Jan od Kříže prohlášen církevním učitelem. P. Maria Evžen o něm řekne: »Má obdivuhodný, mimořádně pronikavý pohled pro to, aby rozpoznal zlato Božího působení v duši. Na dně své duše žije s Janem od Kříže.«

Pater Maria Evžen od Dítěte Ježíše

Za pomoci Terezie z Avily prohlubuje umění vnitřní modlitby. »Je to nenapodobitelná psycholožka. V tomto oboru je královnou.«

Povolání k evangelizaci

Vedle těchto tří velkých postav Karmelu objevuje mladý karmelitán proroka Eliáše, s nímž uzavře velké přátelství. Během svého vzdělávání se svěřil svému představenému: »Věřím, že mám poslání.« Později pozná, že jej uchvátil Duch svatý, a má dojem, že má ruce plné duší. »Pak jsem se modlil, modlil jako divý. Ještě jsem nevěděl, co se má stát.«

Když byl v roce 1926 povolán do Karmelu v Lille, účastní se aktivně evangelizace. Odpovídá velkodušně na četná pozvání ke kázání. To, že jeho učení má sílu obrátit, dát do pohybu a dodat odvahy, připisuje svým mistrům. Jeho posluchači cítí velmi jeho zápal, který vychází ze srdce. Jeho trvalým postojem je ustupovat před svým poselstvím do pozadí. Krok za krokem se upevňuje přesvědčení, že jeho poslání spočívá v tom, aby muže a ženy své doby ze všech prostředí, ras, řečí, národů přiváděl cestou víry a rozjímání k Bohu. A k tomu potřebuje pomoc.

P. Maria Evžen, který je velmi aktivní, cítí volání ke klidu. Obdrží od generálního představeného povolání odejít na rok do samoty. Ale večer 14. srpna 1928 ve světle Mariina nanebe-

vzetí obdrží jmenování odpovědným za dům Petit Castelet nedaleko Tarasconu, ve kterém se vzdělává mládež. Následuje noc plná úzkostí. Musí se skutečně zřít svého vnitřního volání a začít s dílem, kterému nevěří? Ale obětuje svou touhu poslušnosti. Příští den dělá všechno potřebné, aby mohl začít svou novou službu.

Žít Karmel uprostřed světa

Prozřetelnost přivádí Marii Pilovou (1896–1974) a její přítelkyni k P. Marii Evženovi. Tyto dvě ženy hledají Boží absolutno, aby uprostřed všedního života a za zcela normálních společenských okolností žily s Ním. Když je pater vidí přicházet, ví: »To jsou ony!« Přesvědčení Marie Pilové bylo: »Musíme dát všechno.« Neúnavný sluha Církve na Karmelu stává se také neúnavným trpělivým a odvážným vůdcem pro ty, kteří k němu přicházejí. »Kurzy vnitřní modlitby«

v Marseille umožňují bohatou výměnu. Po jednom setkání učiní Maria Pilová a její průvodkyně krok: »Dáváme vám vše, co máme. Povězte nám, co máme dělat, a my to uděláme.«

Tak začíná zcela chudě, v úplném chaosu, nad kterým se ovšem vznášel Duch svatý, růst nové duchovní rodiny. Skutečnost každodenní zkušenosti s Bohem a vnitřní modlitbou

umožňuje, že to duchovní, tzn. intimita s živým Bohem, má za všech běžných životních podmínek první místo. Skrze tuto malou rodinu bude možno vydávat svědectví o plném povolání každé lidské osoby ke společenství s Bohem v souladu s okolnostmi.

Notre-Dame de Vie

Tato rodina, nová forma, jak uskutečňovat ideál Karmelu, obdrží od samého začátku církevní souhlas od avignonského arcibiskupa. Rozvíjí se v přítomnosti Panny Marie ve svatyni »Notre-Dame de Vie«, na tomto starém poutním místě, které Boží Prozřetelnost nabídla P. Marii Evženovi. 14. března 1932 přichází s Marií Pilovou poprvé do »Notre-Dame de Vie«. Uskuteční se zde tichý a silný rozhovor mezi Pannou Marií a P. Marií Evženem. V následujících větách, které jsou zapsány v knize *Chci patřit na Boha*, můžeme nepochybně odkrýt samu podstatu mariánské zkušenosti P. Marie Evžena: »**María následuje Ježíše v jeho díle vykoupení a Ducha svatého v jeho výstavbě mystického Těla. Ona je Matkou všude, kde Ježíš je Vykupitelem, kde Duch svatý uděluje milosti, v duších a v Církvi. Odhalili jsme pramen a uvěřili jsme v něj,**« vyznává. »**Nemějte strach, můžete tvořit. Je přetékající, nemůžete ho vyčerpat. Uhasí vaši žízeň a dá vám novou žízeň.**« Ale v okamžiku, kdy dílo začíná, zdá se, že Bůh mění své plány s P. Marií Evženem, který je povolán za představeného Karmelu v Age a 19. března zde nastupuje.

Zakladatel – sekulární instituty

V roce 1937 je povolán do Říma, aby se účastnil vedení celého řádu. Má tam zůstat až do roku 1955, aby převzal odpovědné úkoly ve službě Karmelu. Během války se vrací do Fran-

cie, pracuje v letech 1939–1946 neúnavně, aby podporoval karmelitánské kláštery a současně vedl mladou komunitu v Notre-Dame de Vie.

Pak v r. 1947 se v Římě objeví text, který dává rámeček této nové formě zasvěceného života v Církvi. Zrodily se sekulární instituty. Ve stejném roce doprovází P. Maria Evžen poprvé skupinu mladých mužů, kteří začínají s mužskou větví institutu.

Marie Pilová

Roku 1948 se společenství, které se usadilo v Notre-Dame de Vie, stává sekulárním institutem s diecézním právem. Zahnuje v té době ženskou větev. Její odpovědnou představenou je Maria Pilová. P. Maria Evžen jí slíbil: »Dám vám Karmel, celý Karmel.«

V roce 1963 je již Notre-Dame de Vie zastoupena na třech kontinentech. Ženská větev je prohlášena institutem s papežským právem. Rozšíření institutu utvrzuje P. Marii Evžena v jeho poslání a ve víře v milosti, které se skrze institut vylejí na svět. V prosinci 1964 slouží mši svatou, při které několik diecézních kněží a několik seminaristů slibuje své závazky. Prožívají to, co P. Maria Evžen popisuje v knize *Chci patřit na Boha*: »**Charismata apoštolátu a kněžství mají svou vlastní účinnost a zajišťují milost Boží věrnosti. Není pravdou, že chrání před nástrahami světa. (...) Charisma volá k sjednocení s Kristem, jeho plnou**

mocí. Kněžství vyžaduje pro své dokonalé uskutečňování ztotožnění s Kristem, Knězem a Obětí. (...) Apoštol musí jít k tomuto prameni božského života, kterým jsou svátosti. (...) Jako Boží přítel má povinnost zdržovat se zcela přirozeně u svého vnitřního Hosta, který vlévá tuto lásku do našich srdcí. (...) Více než kdokoliv jiný potřebuje apoštol návyk styku s Bohem, který je vnitřní modlitbou, a musí se podřídit podstatným podmínkám, které ona vyžaduje.«

Objetí Ducha svatého

27. března 1967 o velikonočním pondělí P. Maria Evžen umírá, když den před tím zamumlal: »Jdu k objetí s Duchem svatým...« Uskutečnilo se pro něho, co píše v knize *Chci patřit na Boha*: »**To je cíl milosti: ona nás přetváří v Krista a staví nás dokonale pod světlo a hnutí Ducha lásky, který vedl samého Krista. Jsme tedy připoutáni ke Kristu a musíme následovat všechna hnutí Ducha lásky v Něm a v Jeho mystickém Těle, Církvi.**« Roku 1985 byl zahájen proces blažování.

P. Maria Evžen předjímal Druhý vatikánský koncil, když řekl: »**V naší době je nebezpečné být jen polovičním svatým, zřít se ideálu, který se nám nabízí. Dříve se mohlo věřit, že svatost je vyhrazena některým kategoriím, určitým duším, řeholnímu stavu. Ale dnes musí svatost převažovat, pronikat do každé duše, do každého stavu, do všech lidí. Není blížká jen řeholnímu stavu, stavu dokonalosti, nýbrž je blížká životu ve světě.**«

Toto tvrzení platí také pro nás. Kež nám tyto řádky umožní setkat se s pohledem Přítele, který chce pomoci i nám, abychom následovali své povolání.

P. Etienne Michelin
Z Feu et Lumière 48
přeložil -lš-

Podivuhodná cesta dr. Carrela do Lurd (6)

Velké světlo v životě nositele Nobelovy ceny

Když se vrátil do Rhonestadu, zaujal veřejně stanovisko k tomu, co se celou dobu dělo kolem »případu Marie Baillyové«, a udělal to nejdříve formou interview s reportérem listu *Nouvelliste* a o několik dní později formou dopisu, ve kterém protestoval proti některým formulacím medicínsky nevzdělaného reportéra a doplnil některé informace. Počínal si tedy ryze vědecky a mimořádně opatrně. Tak opatrně, že byl napaden z katolické strany, zatímco radikální *Progres* mu vyčítal, že dodává klerikálům zbraně a munici. Novinářská přestřelka mezi oběma jmenovanými deniky byla tak pozoruhodná, že se dostala do análů města na soutoku Rhôny a Saôny.

Přirozeně nechal dr. Carrel prozatím, a to ještě na dosti dlouhou dobu, otevřenou možnost, že za zázračnými uzdraveními z Lurd vězí jen přirozené, dosud vědou neodhalené síly. O pštroší politice medicíny nechtěl nic slyšet. Vyjádřil to při jedné příležitosti dr. Lerracovi těmito slovy: »To znamená, že bychom byli ve svých poznávacích možnostech obzvláště ohraničení, kdybychom se chtěli omezit na dosud poznané zákonitosti.«

Takovými výroky ruinoval v podstatě Dr. Carrel svou kariéru na fakultě v Lyonu a vůbec v celé Francii. Jeden z jeho představených pokládal dokonce za potřebné jej varovat: »Můj příteli, s takovými názory budete muset rezignovat přinejmenším na to, že byste se chtěl ucházet o vyšší postavení.«

Dr. Carrel byl připraven rezignovat. Protože pro něho tedy nebyla ve vlasti žádná možnost dalšího postupu, pojal takřka neuvěřitelně znějící rozhodnutí dát medicíně vale... a usadit se v Kanadě jako farmář. Představ-

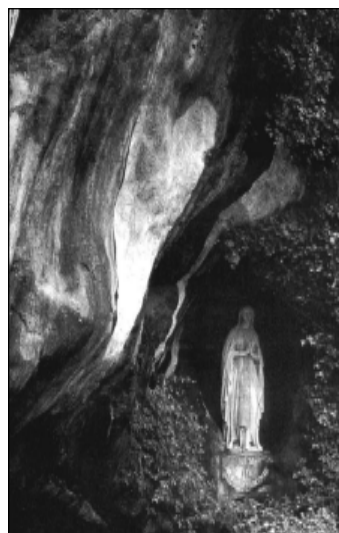
te si rozeného chirurga jako zeměděle!

Nejdříve strávil několik měsíců v Paříži, kde už poznal dříve obráceného Joris-Karl Huysmans. Pracoval právě na knize o Lurdech, o které je v Carrelově knize *Cesta do Lurd* několik typických poznámek. Dále navštěvoval přednášky abbé Loisyho, modernisty, který stál bezprostředně před exkomunikací a jehož racionalismus mu byl velmi blízký. Budiž zde poznamenáno, že k jeho přátelům patřil také P. Cornelius Clifford, který opustil jezuitský řád, ale byl dále pastoračně činný, a jehož názory nebyly v souladu s názory jeho představených a církevního vedení.

Asi rok po lurdském zážitku nastoupil Carrel v Bordeaux v květnu 1904 na loď a odjel do Kanady. Tam se ovšem z něho nestal farmář. Nad budoucností tohoto člověka stála dobrá hvězda. Procestoval dosud málo osídlenou zemi od východu na západ, seznámil se s několika nemocnicemi a ke svému překvapení zjistil, že v některých z nich už o něm slyšeli. Nevylučoval možnost pracovat v zemědělství, za kterým vlastně vycestoval. Ale jel z Vancouveru do Kalifornie a pak do Chicaga, kde obdržel místo v Hullově fyziologické laboratoři illinoiské univerzity. Zde se mu však od počátku nelíbilo, protože prostředků na experimenty bylo málo, takže se zabýval myšlenkou jít dále do Nikaragui, nebo dokonce do Argentiny.

Ale již v květnu příštího roku – opět v květnu – padlo životní rozhodnutí: byl povolán na právě dokončený Rockefellerův institut pro lékařský výzkum v New Yorku, kde znali jeho krevní cévy a nabídli mu oddělení experimentální chirurgie. Toto povolání pokládal za dů-

sledek přednášky o vlastních výzkumech, kterou přednesl na slavné John-Hopkinsově univerzitě v Baltimoru za účasti významných amerických učenců. Přirozeně byl nemálo hrdý na to,

že byl pozván na místo, které se díky svým možnostem mohlo srovnávat s Pasteurovým ústavem v Paříži.

V Rockefellerově institutu se tomuto doma diskriminovanému prorokovi mělo podařit přenést funkční orgány, a to jak krevní cévy, tak jiné orgány, mimo tělo do vhodné kapaliny a uchovat pro pozdější použití. Jeho úspěchy jej tak proslavily v lékařském světě, že již v roce 1912 ve věku 39 let získal Nobelovu cenu za medicínu. Dalším nositelem Nobelovy ceny (za literaturu), se kterým přijímal ve Stockholmu Nobelovo vyznamenání z rukou krále Gustava V., byl německý spisovatel Gerhard Hauptmann.

V průběhu svého dalšího života obdržel dr. Alexis Carrel jako uznání svých zásluh šest čestných doktorátů a stal se členem více než 30 lékařských společností a akademií na Novém i Starém kontinentě, např. Papežské akademie věd a Akademie věd SSSR. K tomu patří asi tucet dalších vysokých vyznamenání.

Mnoho pozornosti vzbudila v 30. letech jeho kniha »Člověk – bytost neznámá«, ve které využil své bohaté biologické zkušenosti a zdůraznil především duchovní a morální předpoklady lidského zdraví. Přitom neopomenul vyslovit tvrdé soudy o moderní společnosti a zdůraznit nároky mravního jednání, což mu získalo nejen nové přátele. Jeho kniha byla přeložena do 20 jazyků, dokonce i do japonštiny a ruštiny, a Carrel se stal světově známým a slavným odborníkem.

Před světovou veřejností zůstaly ukryty, zřejmě z politických důvodů, jeho další zásluhy na konstrukci prvního »umělého srdce«, které bylo výsledkem pětileté intenzivní práce na Rockefellerově institutu a jež nejméně 1000x prověřil. Jeho spolupracovníkem byl při tom přítel, slavný zaoceánský letec Charles Lindbergh.

Na konci této tabule cti budiž alespoň několika slovy uvedeno, čím přispěl jako dobrodinec lidstva tento nositel Nobelovy ceny během obou válek a co dále rozmnožuje jeho nevšední zásluhy o výzkumnou činnost:

Za první světové války, když pracoval jako dobrovolník na západní frontě, i když proti vůli svého francouzského šéfa, to bylo zlepšení v ošetřování ran. Za druhé světové války, už v závěru jeho života, jej vyzval maršál Pétain, aby intervencí u zástupců okupantů Paříže dosáhl zvýšení přídělu potravin pro Francouze, především pro děti, které mu ležely na srdci, ačkoliv sám žádné neměl. Co se ukázalo jako velmi prospěšné, byla jako aktivita hlavně během jeho krátkého pobytu na začátku války ve zcela vyhladovělém Španělsku, kde rozdělával především dětem, a nikoliv Němcům, jak mu později nepřátelé vytýkali, vitaminové balíčky, které získal ze Spojených států.

(Pokračování)

Pomocný biskup olomoucký ThDr. Stanislav Zela

Vzpomínka na události kolem roku 1950

Nový pomocný biskup nás uváděl k oltáři. Rok 1941 až 1946

V roce 1941 jsme – s dalšími maturanty Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži – nastoupili do kněžského semináře v Olomouci, abychom se připravovali ke kněžské službě v naší diecézi. V téže době – bylo to na svátek Povýšení svatého Kří-

ve službě. Stal se pomocným biskupem olomouckým.

Právě on nás postupným udělováním všech přípravných služeb a nižších svěcení – od postřížin čili tonzury přes ostiariát (liturgickou službu vrátného a strážce Božího domu), exorcistát (službu vymítání zlých duchů a službu ochránce duší), lektorát (službu předčitatele Pisma svatého), akolytát (doprovodnou litur-

ními volbami se náš národ vydal na jinou společenskou cestu bez Boha.

Nový arcibiskup dr. Matocha. Nová odpovědnost za každou farnost. Biskup Zela generálním vikářem. Rok 1948 a 1949

ThDr. a PhDr. Josef Karel Matocha (narozený 14. 5. 1888 v Pitíně, okres Uherský Brod), nový arcibiskup Olomoucký, přijal biskupské svěcení v neděli 2. května 1948. O následující neděli 9. května 1948 byl v kostelích naší diecéze čten jeho první pastýřský list: „Pán mne povolal v kritické době k těžkému a odpovědnému úkolu na stolci svatého Metoděje... Přijímám zasvěcení k životní oběti... Slavnostně prohlašuji, že vám nechci hlásat moudrost lidskou, ale budu se všemožně snažit a pečovat, aby v našich chrámech všude zaznívalo slovo Pravdy věčné... Vpřed, k Bohu blíž! Jedinému Bohu čest a sláva na věky!“ (Z knihy Jindřich Zdeněk Charouz O Praem., Biskup – vyznavač Josef Karel Matocha. Matice cyrilometodějská, Olomouc 1991, str. 37n) Arcibiskup Matocha začal slovo Pravdy hlásat hned tisícům poutníků v Kroměříži, na Velehradě, na Svatém Hostýně i u Svatého Antonína nad Blatnicí (13. června 1948).

U Svatého Prokopa na Sázavě se počátkem července 1948 slavila také pouť – národní pouť. Ministr školství Zdeněk Nejedlý tam ve svém poutním projevu prohlásil: „Zúčtovali jsme v únoru s reakcí, v červenci zúčtujeme s Církví.“ Poslouchal jsem to z rozhlasu, slyšel jsem souhlasný potlesk a jásání lidu. Lidu oklamánoho, svedeného...? Nebo to byli už jen bývalí křesťané? Ale není možno se odekřítit! Bylo mi smutno.

Nejenom mně. Zářivá hvězda svaté víry začala svítit jakoby hodně vysoko a daleko, ale velmi jasně. V měsíci září 1948 byl v Otrokovicích zatčen můj první pan farář P. Josef Kunický...

Dne 24. října 1948 jmenoval arcibiskup Matocha svým generálním vikářem biskupa Stanislava Zela. Nečekaně jsem se s ním setkal na jednom nádraží. Čekal na vlak jako prostý venkovský kněz. Řekl mi: „Prosím vás, vyřídte panu děkanovi (byl jím P. František Pilka, farář v Malenovicích u Zlína), aby sám určil dva kněze, kteří by – jeden po druhém – vedli děkanát pro případ, že by on sám nemohl. To už nebudeme moci ani my, biskupové...“ Věta zůstala nedopovězena.

Pan biskup byl patrně na cestě do Dolního Smokovce. Tam se ve dnech 22. a 23. března 1949 konala konference biskupů z naší Československé republiky. V jejím průběhu bylo v místnosti odhaleno odposlouchávací zařízení. Konference byla ukončena. A to byl tenkrát i konec jednání Církve s našim státem.

Dne 21. října 1949 vykonal v naší otrokovické farnosti pan biskup Zela ještě generální vizitaci. Bylo to v pátek. Přijel o půl osmé ráno autem z Malenovic v doprovodu státem pověřeného úředníka. Přišel do osiřelé a vyprázdněné fary jako biskup-proletář. Bez ceremoniáře, biskupské insignie v tašce. I chléb pro cukrovkáře. V kostele přivítala pana biskupa družička, rolník pan Brázdil a já. Kostelní sbor zazpíval dobře „Ecce sacerdos magnus – Hle, kněz významný“, pan biskup kázal o smyslu generální vizitace a o kněžském povolání. Mše svatá byla tichá. Pan biskup šel do škol za dětmi. Ale měl přístup jen do těch tříd, které podle rozvrhu hodin měly právě

že 14. září 1941 – přijal biskupské svěcení ThDr. Stanislav Zela, probošt Metropolitní kapituly u svatého Václava v Olomouci a dlouholetý sekretář tří arcibiskupů po sobě. Byli to: kardinál Lev Skrbenský, pak arcibiskup Antonín Cyril Stojan a Leopold Prečan. Zela byl kněz osvědčené věrnosti v povinnostech a spolehlivé mlčenlivosti

gickou službu u oltáře), přes svěcení podjáhenské a jáhenské – až k vlastnímu svěcení na kněze uvedl k oltáři, na kazatelnu, do zповědnice... Jménem arcibiskupa Prečana nás poslal do služby v diecézi: „Jděte!“ (Mk 16,15).

Arcibiskup Prečan zemřel 2. března 1947 ve věku 81 let.

Únorovými událostmi v roce 1948 a následnými parlament-

náboženství. Při odchodu mu žačka úslužně otevřela dveře. A když procházel, řekla se školáčkou rozverností: „Ahoj!“ On se vlídně pousmál a já ho podle plánu uvedl k panu řediteli. Biskup byl v biskupské kleřice a mozetě, pan ředitel mu nabídl doutník. Hovořili s demokratickou zdvořilostí. Na faře v prázdném pokoji zatčeného pana faráře hovořil s námi kněžími (byli jsme dva) soukromě o našem vlastním duchovním životě. A bylo ticho. Velmi ticho.

Výstup na horu Kalvárii. Rok 1950

V příštím roce 1950 od 10. dubna byl v Olomouci pan arcibiskup Matocha držen v rezidenci v domácím vězení pod stále se stupňujícím dozorem. Ještě v měsíci dubnu byly likvidovány komunity řeholníků a později také řeholnic.

Dne 19. června 1950 byl zatčen pan biskup Zela. V 6 hod. ráno přišli za ním na konzistoř pracovníci StB. Jeden z nich nařídil, aby se všichni postavili hlavou ke zdi. Zelovu hlavu vrazil do zdi, takže začal krváčet z nosu. Jiná skupina estébáků zatím vyrabovala biskupův byt (Jan Huňka, Prsten věrnosti, Život a utrpení Stanislava Zely, světicího biskupa olomouckého; v knize J. Charouze Biskup – vynavač, str. 255nn). Zela byl vězněn v Olomouci, ve Valdicích, v Ruzyni. Zavázané oči. Samotka. Dřepy. Někteří uvěznění muži prý teď poznali, co je to ruzenec. Dva kněží (!) zešileli... „Arcibiskup vás neměl na parádu, ale na bourání republiky. Mluvte, chlape, já vás zastřelím.“ – Noční vyšetřování, v mrazu a v nahotě, mlácení, kopance. Bylo zatčeno mnoho lidí, mnoho kněží. Nakonec bylo zavřeno na Borech na 300 kněží, ve Valdicích-Kartouzích asi 150, na Mírově až 600 (Prsten věrnosti v knize J. Charouze, str. 260).

Zela byl vyhlédnut za hlavní postavu vymyšlené zločinecké ilegální skupiny „vaticánských agentů“. Někteří z té skupiny se blíže osobně snad ani neznali. Skupinu tvořili: břevnovský opat Anastáz Opasek OSB, opat premonstrátského kláštera na Strahově Stanislav Jarolímek OPræm., svatovítský kanovník Josef Čihák, Otakar Švec, Jaroslav Kulač, dále kněží Antonín Mandl, Jan Boukal a salesián Václav Mrtvý.

Dne 27. 11. 1950 byl v Praze zahájen soudní proces. Biskup Zela byl předveden v černém fraku, měl kněžský kolárek a fialovou náprsenku.

Byl souzen z velezrady, vyzvědačství, veřejného násilí, podvodu a účasti na pod-

vodu (str. 261). Dne 2. prosince 1950 byl vynesena rozsudek. Dr. Stanislav Zela byl odsouzen na 25 let žaláře. A to bylo ještě něco jako milost. Neboť se původně pro něho počítalo s trestem smrti.

V onom období jsme ještě vyučovali náboženství ve školách. V jedné z vyšších tříd základní školy jsme si vysvětlovali dar neomylnosti v Církvi. Jedna žákyně vyhrkla: „Ale Zela se zmýlil!“ Už to nebylo jako ono „Ahoj“ v minulém roce. Nelze zevšeobecňovat. Je možno ovšem si klást otázku: Odkud to ta žákyně, ještě vlastně dítě, má. Rozumí tomu, co říká? Poradil jí to někdo? – Církev je neomylná v definitivním učení o víře a mravech (o správnosti lidských skutků). Biskup Zela byl věrný církevnímu učení. A nemýlil se ani v hodnocení občanského vývoje u nás a v postojích vůči němu.

Poučení a výzva pro nás

V oněch padesátých letech byl vězněn také pozdější prezident naší Československé socialistické republiky Gustav Husák. On sám po svém propuštění z vězení napsal: „Lež, výmysl a podvod byly mistrovsky režirovány do protokolů jako nezvratné důkazy... Jsou to nepravdy, polopravdy a hanebně vymyšlené lži. Nejde proto o náhodný justiční omyl, jde o vědomě organizovaný zločin.“ (Kulturní tvorba, č. 27, 4. 7. 1968)

V letošním Jubilejním milostivém roce 2000 je nad čím se zamýšlet. Během posledních padesáti let se u nás toho tolik změnilo, že události před padesáti lety se zdají neskutečné a neuvěřitelné.

V apoštolském listě papeže Jana Pavla II. Tertio millennio adveniente ze dne 10. listopadu 1994 čteme v odstavci 37: „Na konci druhého tisíciletí se církev opět stala církví mučedníků (tj. svědků)... Svědectví vydávané Kristu až k prolití krve se stalo společným dědictvím katolíků, pravoslavných, anglikánů i protestantů... Pokud je to možné, nesmí se jejich svědectví v církvi ztratit.“

To je důvod, proč vzpomínáme na pomocného biskupa olomouckého dr. Stanislava Zelu.

*Pokračování v dalším čísle
P. Erich Pepřík*

INTERNETOVÁ ADRESA SVĚTLA
<http://www.ova.inecnet.cz/svetlo>
e-mail: svetlo@ova.inecnet.cz

TRANSPLANTACE ORGÁNŮ A MOZKOVÁ SMRT je název přednášky, kterou pořádá Moravskoslezská křesťanská akademie a Kolegium katolických lékařů v Brně, Žerotínovo nám. 6 („Bílá poliklinika“) v pátek 12. 5. 2000 v 17.00 hodin. Hovoří přednosta neurologické kliniky FN v Ostravě prim. MUDr. Josef Hromada, CSC.

PRVNÍ ČESKÁ POUŤ DO WALDBRONNU, MARPINGENU, TRIERU V NĚMECKU 15. až 18. května 2000 na 1. výročí zjevení Panny Marie za doprovodu kněze P. Šimka.

Program:

Pondělí 15. 5. ve 21.30 hod. sraz na parkovišti nad halou Hlavního nádraží v Praze, odjezd ve 22.00 hod.

Úterý 16. 5. – Waldbronn u Karlsruhe – v 9.00 hod. návštěva sochy Nejsvětějšího Srdce Páně, která od 3. 6. 1997 vydává vůni; mše sv. na místě. Po mši sv. odjezd do města Trier (Trevír) – návštěva baziliky s možností jubilejních odpustků, tunika Pána Ježíše, blahoslavená Blandina, ostatky apoštola sv. Matěje, hřeb z kříže P. Ježíše. Odjezd do Oberthalu na nocleh (cca 10 km od Marpingenu).

Středa 17. 5. po snídani odjezd do Marpingenu, hlavního místa naší pouti. Mše sv. ve farním chrámu, návštěva kaple a pramenu požehnaného Pannou Marií, modlitby, křížová cesta, setkání s vizionáři, svědectví obráceného muže... Odjezd do Prahy kolem 20. hod.

Čtvrtek 18. 5. příjezd do Prahy kolem 7. hod. ranní na parkoviště, odkud jsme vyjžděli.

Cena: cca 2 200 Kč (doprava, 1x ubytování v hotelu včetně snídaně, nezbytné pojištění).

Nocleh: 1. a 3. noc v autobuse, 2. noc v hotelu v Oberthalu (se snídaní).

Jídlo: Každý z vlastních zásob (s výjimkou snídaně v hotelu dne 17. 5. 2000).

Přihlášky a zaplacení: Ing. Alena Kmočová, Na Strži 53, 140 00 Praha 4, tel.: 02/692 25 05, po celý den do 22.00 hod. Marie Vokounová, Škrétova 2, 120 00 Praha 2, tel.: 02/222 46 107, od 19.00 do 22.00 hod. Jsou ještě volná místa. Informace o Marpingenu najdete v časopise Světlo č. 1/2000.

V poutní kapli sv. Antonína Paduánského na hoře Světině u Krakovce (okres Prostějov) se v neděli 11. června koná tradiční pouť. V 10.00 hod. vyjde z Krakovce průvod na horu Světinu. V 10.30 hod. začne v kapli poutní mše svatá. Odpoledne ve 14.30 hod. jsou v kapli hodinky k svatému Antonínovi a svátostné požehnání.

Hovory o současné politice s poslankyní sněmovny Parlamentu ČR ing. Michaelou Šojdovou – pátek 12. 5. 2000 v 19.30 hod., Dům kultury v Kyjově.

Kněz a obět'

Myšlenky z Listu Svatého otce Jana Pavla II.
kněžím k Zelenému čtvrtku 2000

Z tohoto místa, na němž Kristus vyslovil posvátná slova ustavující eucharistii, vás vybízím, drazí kněží, abyste znovu objevovali „dar“ a „tajemství“, které jsme přijali. Abychom je mohli plně uchopit, musíme začít úvahou o Kristově kněžství. Mocí křtu má na něm samozřejmě účast veškerý Boží lid. II. vatikánský koncil nám však připomíná, že vedle tohoto kněžství společného všem pokřtěným existuje také kněžství specifické, služebné, které se od všeobecného liší podstatou, třebaže je s ním vnitřně spjato (srov. Lumen gentium, 10).

Jubileum vtělení nám poskytuje mimořádný pohled na Kristovo kněžství. Vybízí nás k tomu, abychom v Kristu nazírali vnitřní spojitost mezi jeho kněžstvím a tajemstvím jeho osoby...

Současně byl doveden k dokonalosti také smysl obětování, které je zcela kněžským úkonem. Kristus na Golgotě učinil svůj vlastní život obětí věčné hodnoty, „vy-

kupitelskou“ obětí, která navždy otevřela cestu ke společenství s Bohem, přerušenu hříchem.

Světlo do tohoto tajemství přináší list Židům, v němž z Kristových rtů zaznívá několik veršů 40. žalmu: „Dary ani oběti jsi nechtěl, ale připravils mi tělo (...). Tady jsem, abych naplnil, Bože, tvou vůli“ (Žid 10,5.7; srov. Ž 40,7–9). Podle autora listu Kristus vyřkl tato prorocká slova v okamžiku vstupu do světa. Vyjadřují jeho tajemství a poslání, která se tedy uskutečňují od samého okamžiku vtělení, třebaže vrcholí jeho obětí na Golgotě. Od té doby je každé obětování, které kněz vykoná, opětovným přednesením jediné Kristovy oběti před Boha, oběti, která byla učiněna jednou provždy.

Sacerdos et Hostia! Kněz a obět'. Tento obětní aspekt je hlubokým charakteristickým rysem eucharistie a současně je základním rozměrem Kristova kněžství,

SEDM HŘÍCHŮ PROTI SPOLEČNOSTI

Politika bez zásad

Bohatství bez práce

Rozkoš bez svědomí

Moudrost bez charakteru

Obchod bez morálky

Věda bez lidství

Kult bez oběti

Těchto sedm hříchů je vepsáno do náhrobku Ghándiho

a v důsledku toho kněžství našeho. Čtème nově v tomto světle slova, která vyslovujeme každý den a která zazněla poprvé právě zde, ve večeřadle: „*Veźmĕte a jezte z toho všichni: Toto je moje tělo, které se za vás vydává (...). Veźmĕte a pijte z něho všichni: Toto je kalich mé krve, která se prolévá za vás a za všechny na odpuštění hříchů. Toto je smlouva nová a věčná.*“ (...)

Jak se nevracet stále znovu k tomuto tajemství, které objímá celý život církve? (...) Eucharistické tajemství, v němž se zvĕstuje a slaví Kristova smrt a zmrtyvýchvstání v očekávání jeho příchodu, je srdcem života církve... Kněžství se zrodilo ve večeřadle spolu s eucharistií...

Liturgická čtení

Neděle 14. 5. – 4. neděle velikonoční

1. čt.: Sk 4,8–12

Ž 118(117),1+8–9.21–23.26+28–29 Odp.: 22

2. čt.: 1 Jan 3,1–2

Ev.: Jan 10,11–18

Pondělí 15. 5. – ferie

1. čt.: Sk 11,1–18

Ž 42(41),2–3; 43(42),3,4 Odp.: 42(41),3a

Ev.: Jan 10,1–10

Úterý 16. 5. – svátek sv. Jana Nepomuckého

1. čt.: Řim 8,31b–39

Ž 69(68),5ab.7ac+8.15bc+31 Odp.: 14c

Ev.: Mt 10,17–22

Středa 17. 5. – ferie

1. čt.: Sk 12,24–13,5a

Ž 67(66),2–3.5.6+8 Odp.: 4

Ev.: Jan 12,44–50

Čtvrtek 18. 5. – nez. pam. sv. Jana I.

1. čt.: Sk 13,13–25

Ž 89(88),2–3.21–22.25+27 Odp.: 2a

Ev.: Jan 13,16–20

Pátek 19. 5. – ferie

1. čt.: Sk 13,26–33

Ž 2,6–7.8–9.10–11 Odp.: 7b

Ev.: Jan 14,1–6

Sobota 20. 5. – památka sv. Klementa Marie Hofbauera

1. čt.: Sk 13,44–52

Ž 98(97),1.2–3ab.3cd–4 Odp.: 3c

Ev.: Jan 14,7–14

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
Antifona	518	518	1708	518	518	518	1722
Žalm	783	783	786	783	783	783	783

Ranní chvály:

Hymnus	518	518	1367	518	518	518	1723
Antifony	563	1151	1368	1183	1198	1214	1229
Žalmy	1137	1152	813	1183	1199	1214	1229
Kr. čtení a zpěv	563	567	1368	573	577	580	1724
Antifona k Zach. kantiku	563	567	1369	574	577	580	1320
Prosby	564	567	1711	574	577	580	1724
Záv. modlitba	564	568	1369	574	1372	581	1320

Modlitba během dne:

Hymnus	519	519	519	519	519	519	519
Antifony	519	519	519	519	519	519	519
Žalmy	1142	1157	1172	1188	1204	1219	1334
Krátké čtení	564	568	1713	574	578	581	584
Záv. modlitba	564	568	1369	574	578	581	584

Nešpory:

SO

Hymnus	517	517	517	1369	517	517	517	517
Antifony	561	565	1161	1371	1193	1208	1224	585
Žalmy	1133	1146	1161	1715	1193	1209	1224	808
Kr. čtení a zpěv	561	565	569	1371	575	579	582	586
Ant. ke kant. P. M.	562	566	569	1371	576	579	582	586
Prosby	562	566	569	1718	576	579	582	586
Záv. modlitba	564	564	568	1369	574	1372	581	588
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1262	1238

Představujeme vám...

MCM s. r. o. NABÍZÍ Z KARMELITÁNSKÉHO
NAKLADATELSTVÍ

Raniero Cantalamessa:

ŽIVOT POD VLÁDOU KRISTOVOU

Na stránkách této publikace je čtenáři předkládána cesta nové evangelizace a duchovní obnovy, vycházející z listu svatého apoštola Pavla Římanům. Autor napsal knihu na podkladě svých postních kázání ve Vatikáně. Čtenáři může posloužit jako vodítko pro duchovní cvičení či rekolekce, jako pomůcka při evangelizaci, katechezi a především jako podnět k osobní meditaci o Božím slově. 2., přepracované vydání.

Pevné desky, zúž. A5, 216 stran, 199 Kč

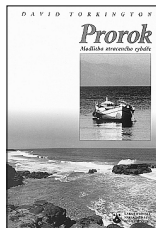
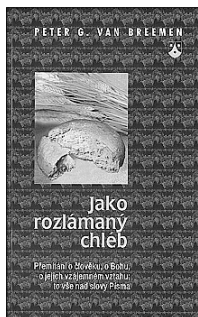

Peter G. van Breemen:

JAKO ROZLÁMANÝ CHLĚB

Úvahy o člověku, o Bohu, o jejich vzájemném vztahu – to vše nad slovy Písma svatého. Zvláštní hodnota této knihy spočívá v tom, že přímým způsobem ukazuje, jak se my (jako chléb) lámeme a rozdáváme se jako dar lidem kolem nás.

Brož., zúž. A5, 144 stran, 129 Kč

David Torkington:

PROROK (Modlitba ztraceného rybáře)

Druhý z příběhů, jejichž hlavním hrdinou je rybář z Hebrid, poustevník, prorok a mystik Petr Calvay. Volné pokračování knihy „Poustevník“.

Brož., A5, 136 stran, 129 Kč

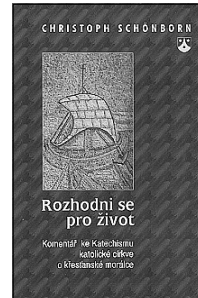
Uvedené knihy si můžete objednat na adrese:
Matici cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1

Christoph Schönborn:

ROZHODNI SE PRO ŽIVOT

Komentář ke Katechismu katolické církve pojednávající o křesťanské morálce. Autor zde v 52 krátkých komentářích odpovídá na otázky, zda je křesťanská morálka taková, jak ji chápou a předkládají sdělovací prostředky a veřejné mínění, a jak tedy vypadá onen řád života, který dal Ježíš svým učedníkům a k jehož plnění jsme byli vyzváni.

Brož., zúž. A5, 112 stran, 109 Kč

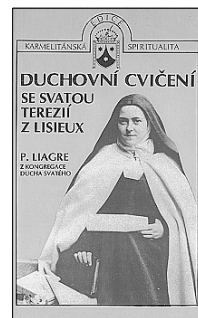

P. Liagre:

DUCHOVNÍ CVIČENÍ SE SVATOU TEREZIÍ Z LISIEUX

P. Liagre v přednáškách, které přednesl při duchovních cvičeních řeholníků, předkládá všem duším čistou duchovní nauku svaté Terezie od Dítěte Ježíše. Kniha je určena především těm, kdo chtějí vniknout do Tereziina tajemství a poznat její zaujetí pro dokonalost, pro jednoduché a bezpečné cesty svatosti prostřednictvím „duchovního dětství“.

Brož., zúž. A5, 100 stran, 89 Kč

Upozorňujeme na prodejnu v Brně, v níž můžete zakoupit také tituly vydané v Matici cyrilometodějské s. r. o. Jedná se o knihkupectví PMP-centrum, s. r. o., a nachází se v Brně na Mendlově nám. 9. Tel. a fax: 05/43 21 19 44, e-mail: pmpcentrum@volny.cz

**Převodem
706 035**

Novinově vylatně

Odesílatel:

Matici cyrilometodějská s. r. o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1

SVĚTLŮ – týdeník Maticy cyrilometodějské. Vydává Matici cyrilometodějská v Olomouci, Černochova 7 – IČO 533866. Tiskne nakladatelství Maticy cyrilometodějské, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č.j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bídy v oblasti víry a mravi. Neznáměna to však, že udeřovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: svetlo@ova.inecnet.cz; http://www.ova.inecnet.cz/svetlo). Registrace a administrace: RODENY, Vinohradníka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042187/41 83 83; dne 23. 8. 1993. OBJEDNÁVKY VYŘIZUJE ADMINISTRACE TYPENÍKŮ. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradníka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042187/41 83 83; podávame novinych zástelok povolené SR, s. p. ZSRP Bratislava, č.j. 3335-OPC zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.), se podřizujeme konečnému usudku církve. Nevyžádane nezveřejněné příspěvky nevracíme.